

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1962/2021
13.04.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Снежана Станић, адвокат из ..., против туженог „НИШ-ЕКСПРЕС“ ад Ниш, чији је пуномоћник Весна Лојпур Стојменовић, адвокат из ..., ради поништаја решења о отказу уговора о раду, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 533/21 од 03.03.2021. године, у седници већа одржаној 13.04.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж1 533/21 од 03.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Нишу П1 1454/2017 од 21.10.2020. године, ставом првим изреке, поништено је као незаконито решење туженог број .. од 04.05.2017. године о престанку радног односа тужиле код туженог, отказом уговора о раду број .. од 01.04.2015. године од стране туженог и обавезан тужени да тужилу врати на рад на радно место које одговара њеној стручној спреми, знању и способностима и призна јој сва права по основу рада почев од 04.05.2017. године, као дана престанка радног односа, па до дана повратка на рад. Ставом другим изреке, решено је о трошковима парничног поступка и обавезана тужилца да туженом на име парничних трошкова плати износ од 222.750,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж1 533/21 од 03.03.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог, потврђена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова одговора на жалбу.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба Закона о парничном поступку.

Тужила је дала одговор на ревизију.

Испитујући побигану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20), Врховни касациони суд је оценио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности, као ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је била у радном односу код туженог на неодређено време по основу Уговора о раду број ..од 01.04.2015. године, са пратећим анексом од 30.06.2016. године, распоређена на радном месту шалтерског радника у пословници у Побиганим решењем тужили је отказан уговор о раду због повреде радне обавезе и непоштовања радне дисциплине из члана 179. став 2. тачка 1. и 5. и став 3. тачка 8. Закона о раду, члана 6. став 1. и члана 7. тачка 8. и 9. Колективног уговора о утврђивању права, обавеза и одговорности запослених „Ниш - експрес“, те члана 2. тачка 3.2 Пословног кодекса туженог и члана 19. тачка 4. и 17. Уговора о раду, јер је 21.04.2017. године, од стране унутрашње контроле туженог, утврђено да је тужила, као шалтерски радник у ... (у времену од 06,00h до 13,00h) самовољно, без одобрења непосредног руководиоца, напустила своје радно место у току рада у периоду од 10,14h до 10.18h. Пре отказа уговора о раду тужили је достављено Упозорење од 27.04.2017. године о постојању разлога за отказ уговора о раду, на које се она у остављеном року изјаснила.

Током поступка је утврђено да је у опису послова тужилиног радног места продаја превозних карата, како у објекту пословнице на аутобуској станици у ..., тако и у аутобусима који су спремни за улазак путника, с обзиром да у одређеним аутобусима нема кондуктера. Тужила је критичном приликом изашла из пословнице и ушла у аутобус на линији за ... око 10 часова и 10 минута, где је продавала карте непосредно до поласка аутобуса у 10,15 часова, а у објекат пословнице се вратила у 10,18 часова. Изведеним доказима је утврђено да је од аутобуса до пословнице удаљеност око 50м, те је потребно од 2-3 минута да се то растојање пређе. Након изласка из аутобуса тужила је свратила до пекаре, која се налази на аутобуској станици како би обезбедила ситан новац за враћање кусура приликом продаје карата при чему је купила две кифле, које је оставила у објекту поред пословнице, поштујући правила послодавца да се храна не уноси у пословницу. Шалтерски радници су уобичајено уситњавали новац за даљи рад у околним продавницама и локалима, јер тужени није у обавези да им обезбеди ситан новац.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су оценили да сама по себи околност да је тужила приликом повратка у пословницу, свратила у предметну пекару ради обезбеђења ситног новца за даљи рад не представља случај самовољног удаљења са рада, из ког разлога су усвојили тужбени захтев тужиле за поништај овде оспореног решења и враћање тужиле на рад.

И по оцени Врховног касационог суда, на овако утврђено чињенично стање, правилно је побиијаном пресудом потврђена првостепена одлука којом је поништено решење туженог о отказу уговора о раду и тужилца враћена на рад.

Отказни разлози из члана 179. став 2. тач. 1. и 5. и став 3. тач. 8 Закона о раду, важећег у односном периоду, дају могућност послодавцу да откаже уговор о раду ако запослени својом кривицом учини повреду радне обавезе на тај начин што несавесно или немарно извршава радне обавезе или учини другу повреду радне обавезе утврђену општим актом односно уговором о раду односно ако не поштује радну дисциплину то јесте ако је његово понашање такво да не може да настави рад код послодавца. При том, појединачне тачке члана 179. не могу се посматрати изоловано већ се морају ценити у контексту целог чл. 179 и 179а истог закона.

Код утврђеног да је тужилца датом приликом из аутобуса туженог у коме је вршила продају карата изашла у 10.15h, те да је приликом повратка у пословницу свратила до пекаре, која се налазила на перону аутобуске станице да раситни новац за даљу продају карата, с обзиром да је код туженог била установљена пракса да шалтерски радници уситњавају новац за даљи рад у оближњим локалима и продавницама, а да се у пословницу туженог вратила у 10.18h, што представља уобичајено потребно време од неких пар минута да се дата удаљеност пређе, правилан је, према становишту овог суда, закључак нижестепених судова да у конкретном случају није реч о самовољном напуштању радног места односно пословнице од стране тужилце. Ово зато што је наведену радњу тужилца извршила у циљу прибављања ситног новца за потребе даљег рада на продаји карата, што указује да код тужилце није постојала свест нити намера да прекрши радну дисциплину и повреди радне обавезе, већ управо супротно - намера да створи неометане услове за даљи ефикасан рад. Томе у прилог је и околност да тужилца није провела у враћању у пословницу дужи временски период од уобичајених неколико минута када се креће најкраћим путем, нити је у међувремену дошло до застоја у раду пословнице услед чекања путника испред пословнице, или је на било који други начин трпео процес рада.

За постојање отказних разлога који су тужилци стављени на терет потребна је кривица запосленог, као намера или крајња (груба) непажња, чега код тужилце, с обзиром на утврђене околности, неоспорно није било, а пропуст тужилце да непосредног шефа обавести односно да затражи његову сагласност за раситњавање новца у пекари, на који се ревизијом указује, није такав односно није таквог степена имајући у виду члан 179 и 179а Закона о раду, да има места отказу уговора о раду по предметним основима.

Осталим наводима ревизије указује се на погрешну оцену доказа, те тиме и на погрешно утврђено чињенично стање, што у поступку по ревизији није дозвољено на основу одредбе члана 407. став 2. ЗПП.

С обзиром да је правилно утврђено да је тужилци радни однос незаконито престао, тужени је у обавези да тужилцу врати на рад сагласно члану 191. став 1. Закона о раду, по њеном захтеву у овом спору.

На основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Одлука садржана у другом ставу изреке донета је на основу члана 165. став 1. у вези члана 154. ЗПП.

**Председник већа - судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**